

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра міжнародної журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Медіа-комунікації в глобальному просторі:
Цифрові комунікації у глобальному просторі**

для студентів

спеціальності 061 «Журналістика»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми: 061.00.01 Журналістика

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Протокол № 3451/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)
« 23 » 2023 р.

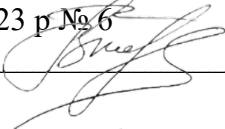
Київ – 2023

Розробники: Досенко Анжеліка Костянтинівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри міжнародної журналістики

Викладач: Досенко Анжеліка Костянтинівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри міжнародної журналістики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародної журналістики

Протокол від 1 лютого 2023 р № 6

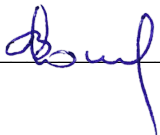
Завідувач кафедри Віталій ТЕРЕЩУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Журналістика» 31 січня 2023 р.

Гарант освітньої програми Микола ВАСЬКІВ

Робочу програму перевірено

1 лютого 2023 р.

Заступник декана факультету журналістики Вікторія СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» _____ 20__ р. , протокол № _____

підпис (П.І.Б)

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» _____ 20__ р. , протокол № _____

підпис (П.І.Б)

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» _____ 20__ р. , протокол № _____

підпис (П.І.Б)

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__» _____ 20__ р. , протокол № _____

підпис (П.І.Б)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання
-------------------------	--

	Денна	заочна
Медіа-комунікації в глобальному просторі: Цифрові комунікації у глобальному просторі		
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	60	
курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, у тому числі:	60	
аудиторних	16	
Модульні контрольні	4	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «**Медіа-комунікації в глобальному просторі: Цифрові комунікації у глобальному просторі**» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану для спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «**Медіа-комунікації в глобальному просторі: Цифрові комунікації у глобальному просторі**», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – ознайомити студентів з особливостями функціонування цифрової медіасистеми світу.

Завдання курсу:

- сприяти розумінню студентами сутності цифрових медіасистем;
- ознайомити студентів з різновидами цифрових медіасистем;
- поглибити знання студентів про цифрові медіасистеми сучасного світу.

3. Результати навчання за дисципліною.

За підсумками вивчення дисципліни студенти **будуть знати:**

- методологічних засадах дослідження цифрових медіа систем сучасності;
- принципах функціонування цифрового інформаційного суспільства;
- особливостях функціонування сучасної цифрової медіасистеми світу.

будуть вміти:

- визначати модель цифрової медіасистеми за принципами її функціонування;

- аналізувати функціонування цифрової медіасистеми;
- порівнювати цифрові медіасистеми різних країн.

Дисципліна спрямована на формування у студентів таких загальних та фахових (професійних) програмних компетентностей освітньої програми підготовки магістрів спеціальності 061 Журналістика: **ЗК-3**. Організовувати та планувати журналістську роботу **ЗК-4** вміти організовувати роботу у різних організаціях. **ЗК-5** Здатність до координації дій з іншими. **ЗК-6** Навички емоційного інтелекту. **ЗК-9** Здатність до комунікацій. **ФК-1** Розуміти роль журналістики в суспільстві. **ФК-6** Подавати інформацію у відповідній журналістській формі.

Програмні результати навчання:

ПРН-3 Здатність: – переконливо відстоювати власну професійну позицію, дослуховуватися і враховувати аргументи партнерів у спілкуванні, знаходити оптимальні рішення відповідно до професійних вимог, ділових ситуацій та інтересів учасників; – уникати ситуацій, конфліктів, що можуть нашкодити професійній репутації та інтересам справи; – раціонально діяти в конфліктних ситуаціях, шукаючи компромісів на основі професійних принципів і взаємної ділової вигоди; – доносити аудиторії ЗМІ якісний перевірений медіа контент, вільний від маніпуляцій

ПРН-4 В умовах виробничої діяльності на основі знань уміти знаходити переконливі аргументи, вербальні і невербальні засоби впливу в дискусіях з колегами, партнерами, клієнтами для досягнення комунікаційної мети, створення сприятливого суспільного середовища, формування власного іміджу і визнання результатів своєї праці

ПРН-5 В умовах виробничої діяльності різномірно бачити й аналізувати текст і медійний продукт, оцінювати їх з використанням соціокультурних, етнологічних та етнопсихологічних критеріїв

Структура навчальної дисципліни.

4.1. Тематичний план для денної форми навчання (Журналістика)

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Базові аспекти дослідження цифрового інформаційного суспільства							
1	Тема 1. Методологічні засади дослідження цифрового інформаційного суспільства	14		2	2	10	-
2	Тема 2. Сучасні цифрові моделі відносин ЗМІ та політики	14			4	10	-
	Модульна контрольна робота 1	2					
	Разом	30		2	6	20	
Змістовий модуль II. Провідні медіасистеми сучасного інформаційного суспільства							

3	Тема 3. Трансформація медіасистеми в умовах глобалізації	14			4	10	-
4	Тема 4. Функціонування медіасистем сучасних країн світу	12			2	10	-
5	Тема 5. Аналіз діяльності сучасних цифрових медіа систем світу	2			2		
	Модульна контрольна робота 2	2					
	Разом	30			8	20	
	Разом з дисципліни	60		2	14	40	

5.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Змістовий модуль I. Дослідження інформаційного суспільства

Лекція 1. 1. Методологічні засади дослідження цифрового інформаційного суспільства - 2 год

Інформація, властивості інформації. Феномен інформаційного суспільства. Концепції інформаційного суспільства (Д. Белл, П. Друкер, М. Кастельс, Г.-Д. Кюблер, М. Маклюен, Й. Масуда, Е. Тоффлер та ін.). Методи дослідження інформаційного суспільства. Системи обміну та накопичення інформації. Медіасистема: основні характеристики, властивості, структура.

Література основна: 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8

Семінар 1. Сучасна медіасистема: властивості та структура.

Література основна: 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8

Семінар 2. Сучасні цифрові моделі відносин ЗМІ та політики

Заняття 1

Сучасні медіа системи

Література основна: 1, 5, 6

Література додаткова: 2, 5, 8, 9

Заняття 2

Синтезація медіа ті сучасності

Література основна: 1, 5, 6

Література додаткова: 2, 5, 8, 9

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Медіасистеми інформаційного суспільства

Семінар 3 Трансформація медіасистеми в умовах глобалізації

Заняття 1

Глобалізація сучасного медійного простору

Література основна: 7, 8

Література додаткова: 4, 7, 9, 10

Заняття 2

Синтезація інформаційних ресурсів

Література основна: 7, 8

Література додаткова: 4, 7, 9, 10

Семінар 4 Функціонування медіасистем сучасних країн світу

Література основна: 9, 11, 12

Література додаткова: 5, 7, 8

Тема 5. Аналіз діяльності сучасних цифрових медіа систем світу

Література основна: 9, 11, 12

Література додаткова: 5, 7, 8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1		
Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
Робота на семінарському занятті	10	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом:			66		79
Максимальна кількість балів		145			
Розрахунок коефіцієнта		145:100=1,45			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Дослідження інформаційного суспільства

Тема 1. Методологічні засади дослідження цифрового інформаційного суспільства

Завдання: проаналізувати основні концепції інформаційного суспільства.

Тема 2. Сучасні цифрові моделі відносин ЗМІ та політики

Завдання: порівняти принципи функціонування різних моделей медіасистем.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Медіасистеми інформаційного суспільства

Тема 3. Трансформація медіасистеми в умовах глобалізації

Завдання: проаналізувати діяльність основних транснаціональних корпорацій та медіа-імперій.

Тема 4. Функціонування медіасистем сучасних країн світу

Завдання: підготувати доповідь про специфіку функціонування медіасистеми однієї з країн світу.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента:

Кожна самостійна робота оцінюється у 5 балів. Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студенту отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії їх оцінювання

Формою проведення модульної контрольної роботи є два варіанти білетів. Кожен білет містить по 10 тестових завдань та два відкритих запитання. Тестові завдання – це полегшений рівень завдань, що має на меті перевірити теоретичні знання студента. За кожну правильну відповідь студент отримує по 1.5 балу. За кожне завдання другого рівня складності студент отримує по 5 балів.

Модульна контрольна робота оцінюється за 15-ти бальною системою. Основа для визначення оцінки – рівень засвоєння студентами матеріалу, передбаченого освітньо-професійною програмою.

“Відмінно” (А) заслуговує студент, який вірно відповів на понад 90 % - 100 % поставлених питань та завдань:

- показав всебічні, систематичні і глибокі знання навчально-програмного матеріалу;
- показав вміння вільно виконувати завдання, що передбачені МКР;
- проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні навчально-програмного матеріалу;
- надав чіткі висновки.

“Добре” (В) заслуговує студент, який вірно відповів на 75% – 89% поставлених питань та завдань у МКР:

- показав добрі знання навчально-програмного матеріалу курсу;

- дав повну і грамотну відповідь на поставлені теоретичні питання;
- надав логічні висновки.
 - “Добре” (C) заслуговує студент, який вірно відповів на 74% – 68% поставлених питань та завдань у МКР:
- показав добрі знання навчально-програмного матеріалу курсу;
- дав повну і грамотну відповідь на поставлені теоретичні питання. З певними не принциповими неточностями;
- надав логічні висновки, але зробив певні не точності.
 - “Задовільно” (D) заслуговує студент, який відповів на 68 – 71 % поставлених питань та завдань у МКР:
- показав знання навчально-програмного матеріалу дисципліни в обсязі, який необхідний для майбутньої роботи за спеціальністю;
- відповідав на поставлені питання, але відповідь не є повною;
 - висновки не є обґрунтованими і чітко сформульованими.
- “Задовільно” (D) заслуговує студент, який відповів на 60 – 59 % поставлених питань та завдань у МКР:
- показав знання навчально-програмного матеріалу дисципліни в обсязі, який необхідний для майбутньої роботи за спеціальністю;
- відповідав на поставлені питання, але відповідь не є повною;
 - висновки не є обґрунтованими і чітко сформульованими.
- “Незадовільно” (FX) заслуговує студент, який розв’язав менше 35 %-58 % завдань передбачених МКР:
- показав досить низький рівень знань навчально-програмного матеріалу з курсу “ Теле-та інтернет жанри ” в обсязі, який не відповідає мінімально – необхідному рівню знань фахівця з даної спеціальності;
- допустив грубі помилки при виконанні МКР;
- не зміг дати повну відповідь на поставлені питання, не виявив уміння обґрунтовувати її, не надав чітких, обґрунтованих висновків.
 - “Незадовільно” (F) з обов’язково повторним курсом заслуговує студент, який розв’язав в обсязі 1- 34 % завдань передбачених МКР:
- не володіє об’ємом знань, що задовольняє мінімально необхідного навчально-програмного матеріалу з курсу;
- неприпустимо помиляється в основних поняттях та категоріях;
- допустив грубі помилки при виконанні МКР.

Завдання на МКР

Курс обумовлює виконання студентом трьох модульних контрольних робіт по 25 балів за кожну.

Перший рівень – тестовий, який оцінюється у 10 балів (по 1 балу за правильну відповідь); другий рівень – відкрите завдання, що оцінюється у 15 балів. Другий рівень – завдання творче, що акцентує увагу на творчих та практичних здібностях студента (розробити модель сайту, зробити наповнення тощо).

МКР 1 має 10 тестових завдань та одне відкрите завдання :

- 1 Напишіть мультимедійне інтерв'ю, завантажте його у мережу.

МКР 2 має 10 тестових завдань та одне відкрите завдання :

У конструкторі Mobygise побудуйте сайт, що міститиме е менше 5 авторських матеріалів на одну із запропонованих тематик:

- фешн тематика;
- кулінарна тематика;
- культурна тематика

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії їх оцінювання

Підсумкове оцінювання знань студентів з дисципліни «**Медіа-комунікації в глобальному просторі: Цифрові комунікації у глобальному просторі**» відбувається на заліку, що можна скласти автоматично ураховуючи плідну роботу студента на парах.

Форма проведення семестрового контролю – залік

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Розкрийте сутність понять «інформація» та «інформаційне суспільство» з точки зору функціонування медіасистеми, охарактеризуйте властивості інформації.
2. Проаналізуйте концепції інформаційного суспільства (Д. Белл, П. Друкер, М. Кастельс, Г.-Д. Кюблер, М. Маклюен, Й. Масуда, Е. Тоффлер та ін.).
3. Розкрийте сутність поняття «медіасистеми»; визначте основні характеристики, властивості, структуру медіасистеми.
4. Схарактеризуйте системи обміну та накопичення інформації.
5. Охарактеризуйте моделі медіасистем сучасних держав, визначте параметри виокремлення моделей медіасистем.
6. Проаналізуйте специфіку середземноморської моделі цифрової медіасистеми (моделі поляризованого плюралізму).
7. Проаналізуйте специфіку північноєвропейської (демократичної) цифрової моделі медіасистеми.
8. Проаналізуйте специфіку північноатлантичної (ліберальної) цифрової моделі медіасистеми.
9. Розкрийте сутність феномену глобалізації, поясніть принципи інформаційної глобалізації.
10. Визначте тенденції та закономірності розвитку сучасних цифрових медіасистем, поясніть принципи еволюції медіасистеми.
11. Поясніть механізми трансформації систем масової комунікації.
12. Дайте характеристику діяльності транснаціональних медіа-корпорацій та медіа-імперій.
13. Проаналізуйте місце особистості в сучасній цифровій медіасистемі, поясніть сутність медіатизації особистості.
14. Проаналізуйте функціонування інформаційних агентств у сучасній медіасистемі.
15. Проаналізуйте механізми впливу світових інформаційних агентств на реципієнта.
16. Поясніть принципи еволюції інформаційних агентств.
17. Проаналізуйте відображення національних, історичних, соціальних та культурних особливостей у медіасистемі.
18. Схарактеризуйте загальні моделі організації громадського мовлення в сучасних країнах.
19. Опишіть функціонування цифрових медіасистем сучасних країн світу.
20. Схарактеризуйте сучасну цифрову медіасистему України.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:
Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, повідомлення, доповідь.

Методи письмового контролю: модульна контрольна робота, самостійна робота.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної та модульної контрольної роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях і під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 60 год, 2 год лекцій, 14 год семінарських занять, 40 год самостійної роботи

Семестр	9 семестр			
Тиждень	I–II	II–III	IV–V	V–VI
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Дослідження інформаційного суспільства		Медіасистеми інформаційного суспільства	
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Методологічні засади дослідження інформаційного суспільства (1 бал)			
Теми семінарських занять	Методологічні засади дослідження інформаційного суспільства (4 год) (22+2 бал)	Моделі відносин ЗМІ та політики (10+1 бал)	Трансформація медіасистеми в умовах глобалізації (4 год) (22+22 бал)	Функціонування медіасистем сучасних країн світу (10+1 бал) Аналіз діяльності сучасних цифрових медіа систем світу (10+1бал)
Самостійна робота	Тема 1; тема 2 (5 балів)		Тема 3; Тема 4 (5 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	
Підсумковий	Залік			

8. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Галлін Д. С., Манчіні П. Сучасні медіа-системи: три моделі відносин ЗМІ та політики / пер. з англ. О. Насика. – К. : Наука, 2008.
2. Градюшко, О. О. Комунікативні характеристики сервісу Twitter у регіональному медіа-просторі Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі: міжконтинентальний діалог інтелектуалів [Текст] : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 13 лист. 2014 р., м. Київ. - С .138-146
3. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика: комунікативні маркери. Київ, 2020, 202 с
4. Женченко М. Цифрові трансформації видавничої галузі : монографія, 2018, 440 с.
5. Колечкіна, Л. М. Перспективи розвитку соціальних комунікацій. Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі: міжконтинентальний діалог інтелектуалів [Текст] : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 13 лист. 2014 р., м. Київ С .40-48.
6. Макарова, М. В. Реалізація демократичного врядування за допомогою Інтернету як інструмента соціальних комунікацій державної влади / . Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі: міжконтинентальний діалог інтелектуалів [Текст] : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 13 лист. 2014 р., м. Київ. - С .55-65.
7. Редакційний менеджмент в умовах мультиплатформенності та крос-медійності // Підручник з крос-медіа / видавці І. Крессу, М. Гузун, Л. Василик. – Бонн/Німеччина – Сібіу/Румунія: Видавництво Шиллер, 2015. – С. 128-131.
8. Ольховик, М. В. Роль інтернет-видань у формуванні сучасної дійсності: лінгвокультурологічний аспект (на матеріалах чернігівських періодичних інтернет-видань) / Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі: міжконтинентальний діалог інтелектуалів [Текст] : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 13 лист. 2014 р., м. Київ. - С .201-206
9. Срібляк І. В. Зарубіжна мас-медіа: виникнення, особливості функціонування, основні тенденції розвитку (XVII- XX ст.) [Текст] : навчальний посібник для студ. Могилянської школи журналістики НаУКМА / І. В. Срібняк, М. Г. Палієнко ; Науково-дослід. центр орієнталістики імені Омеляна Пріцака Нац. ун-ту "Києво-Могилянська академія". - Київ : [б. в.], 2011. - 151 с. - Библиогр.: с. 148-150
10. Шевченко, В. Е. Способи візуалізації журналістської інформації Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі: міжконтинентальний діалог інтелектуалів [Текст] : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 13 лист. 2014 р., м. Київ.. С .114-124.
11. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики Київ : Академія Української Преси ; 2014. - 357 с.
12. Шевченко В.Є Конвергентність як основна ознака сучасних медіа. К, 2017, 220 с

Додаткова

1. Бойд Ендрю Ефірна журналістика : технологія виробництва ефірних новин. – К., 2007. – 430 с.
2. Брадов В. В. Трансформація медіасистеми як фактор зародження ринкових відносин // Психолінгвістика. – 2013. – Вип. 13. – С. 163–177.
3. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. – К. : Освіта, 1999.
4. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій : монографія / Картунов О. В., Маруховський О. О. ; за заг. ред. Картунова О. В. – К. : Ун-т економіки та права «КРОК», 2012.

5. Коваленко О. М., Вінічук І. М., Засць Н. М. Інформаційні технології як системоутворюючий чинник розвитку інформаційного суспільства // Економіка і менеджмент культури. – К., 2016. – № 2. – С. 38–47.
6. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч.-метод. посіб. / за ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця. – К. : НАПН України, 2010.
7. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк, Д. Ю. Дзюба. – К. : Центр вільної преси, 2012.
8. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник. – К. : Просвіта, 2008.
9. Сасенко Т. В. Освіта екобезпечного інформаційного суспільства: проблеми і перспективи. – К. : Освіта України, 2008.
10. Федорів Т. В., Солоха М. Т. Державна інформаційна політика в Україні в умовах розвитку інформаційного суспільства : навч.-метод. матеріали / упоряд. Н. В. Ясько. – К. : НАДУ, 2013
11. Curran J., Seaton J. Power without responsibility. The press and broadcasting in Britain. – 5th ed. – London; NY: Routledge, 1997.
12. Downing D. Internationalizing media theory: transition, power, culture. – London : Sage, 1996.
13. Doyle G. Understanding media economics. – London : Sage, 2002.
14. Gross P. Between reality and dream: Eastern European media transition, transformation, consolidation and integration // East European politics and societies. – 2004. – № 18 (1). – P. 110–131.
15. Hallin D., Mancini P. Comparing media systems. Three models of media and politics. – Cambridge : Cambridge University Press, 2004.
16. Herman E. S., Chomsky N. Manufacturing consent: the political economy of the mass media. – New York : Pantheon Books, 1988.
17. Papatheodorou F., Machin D. The umbilical cord that was never cut. The post-dictatorial intimacy between the political elite and the mass media in Greece and Spain // European Journal of Communication. – 2003. – № 18 (1). – P. 31–54.
18. Piattoni S. Clientelism, interests and democratic representation: the European experience in historical and comparative perspective. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001.